

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Strona | 1

LUBELSCY INSPIRATORZY EKONOMII **SPOŁECZNEJ**

Nazwa projektu: Lubelscy Inspiratorzy Ekonomii Społecznej

Program Operacyjny: Kapitał Ludzki

Priorytet: VII Promocja Integracji Społecznej

Działanie: 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej

Realizator: Polska Fundacja Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego OIC Poland

Okres realizacji: 01.02.2009 – 31.07.2010

Budżet projektu: 843 879,50 zł

Instytucja Pośrednicząca II stopnia: Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

Projekt „Lubelscy Inspiratorzy Ekonomii Społecznej” współfinansowany przez Unię Europejską realizowany jest przez Polską Fundację Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego OIC Poland

Ekonomia społeczna

Określenie „ekonomia społeczna” po raz pierwszy pojawiło się we Francji w początkach XIX wieku. Przez długi czas miało ono znaczenie szersze i mniej określone niż obecnie. W ostatecznym rozrachunku za element ekonomii społecznej należy uznać każde zjawisko ekonomiczne, które ma wymiar społeczny, i każde zjawisko społeczne, które ma wymiar ekonomiczny.

1. Czym jest ekonomia społeczna?

Pojęcie ekonomii społecznej, nazywanej w niektórych krajach przedsiębiorczością społeczną, jest bardzo szerokie. Najbardziej popularna i często stosowana jest definicja europejskiej sieci badawczej EMES (European Research Network). Według niej za przedsiębiorstwo społeczne uznaje się działalność o głównie społecznych celach, której zyski w założeniu są reinwestowane w te cele lub we wspólnotę, a nie w celu maksymalizacji zysku lub zwiększenia dochodu udziałowców czy też właścicieli. EMES określa kryteria społeczne i kryteria ekonomiczne, którymi powinny charakteryzować się inicjatywy wpisujące się w ekonomię społeczną.

Kryteria ekonomiczne:

- prowadzenie w sposób względnie ciągły, regularny działalności w oparciu o instrumenty ekonomiczne;
- niezależność, suwerenność instytucji w stosunku do instytucji publicznych;
- ponoszenie ryzyka ekonomicznego;
- istnienie choćby nielicznego płatnego personelu.

Kryteria społeczne:

- wyraźna orientacja na społecznie użyteczny cel przedsięwzięcia;
- oddolny, obywatelski charakter inicjatywy;
- specyficzny, możliwie demokratyczny system zarządzania;
- możliwie wspólnotowy charakter działania;
- ograniczona dystrybucja zysków.

Ten zestaw kryteriów jest definicją idealnego przedsiębiorstwa społecznego. Od przedsięwzięć zaliczanych do tego sektora nie wymaga się zatem spełnienia wszystkich kryteriów, lecz większości z nich.

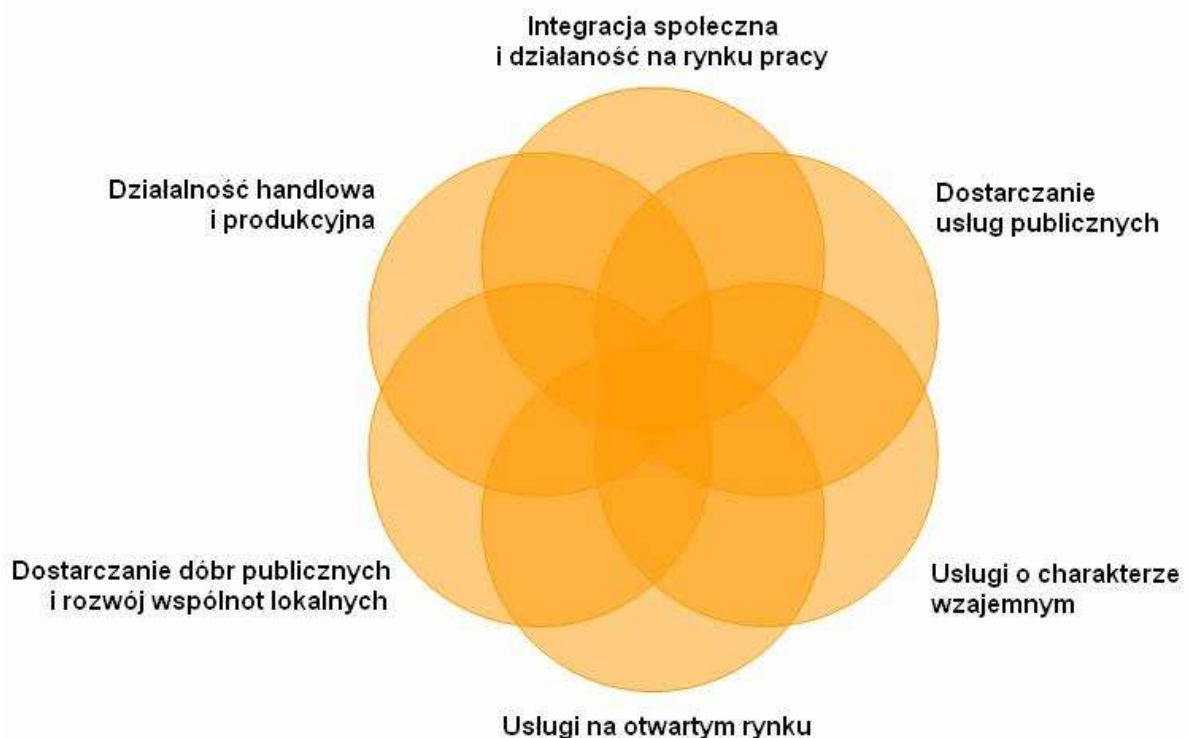

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

2. Co ekonomia społeczna oznacza w praktyce?

Przedsiębiorstwa społeczne mogą pełnić bardzo różnorodne funkcje. Poniżej przedstawiamy podział ich kompetencji, poparty przykładami polskich przedsięwzięć, stanowiących swoisty dowód na istnienie ekonomii społecznej. Trzeba jednak podkreślić, że ze względu na ciągle jeszcze małą skalę ekonomii społecznej w Polsce, wiele z opisanych tu obszarów dopiero czeka na rozwinięcie.

Strona | 3

- **Integracja społeczna i działalność na rynku pracy.** Przykładem na tego typu działania może być Pracownia Rzeczy Różnych, prowadzona przez Fundację SYNOPSIS, której celem jest integracja społeczna osób z autyzmem lub Fundacja Sławek pomagająca osadzonym w więzieniach i wychodzącym na wolność powrócić do życia w społeczeństwie. Wszystkie przytoczone w tym tekście przedsięwzięcia integrują grupy defaworyzowane jednocześnie stwarzając dla nich miejsca pracy
- **Dostarczanie usług publicznych.** Usługi publiczne świadczone przez przedsiębiorstwa społeczne mogą mieć bardzo różny charakter, ale przynajmniej

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

dwie ich grupy (usługi społeczne oraz usługi techniczne) są szczególnie ważne dla przedsiębiorczości społecznej.

a) Usługi społeczne:

- usługi edukacyjne (np. Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Wsi Sokołowo, które żeby utrzymać małą wiejską szkołę prowadzi przyszkolny sklep),
- działania w obszarze szeroko rozumianych usług socjalnych, (np. Stowarzyszenie „Być razem”, zakładające Domy Wspólnoty, gdzie bezdomni początkowo wspierani przez Stowarzyszenie biorą stopniowo odpowiedzialność za prowadzenie przekazanego im we wspólnie użytkowanie domu)
- usługi opiekuńcze świadczone w domu oraz prowadzenie różnego rodzaju instytucji opiekuńczych (tak jak w Stowarzyszeniu Flandria, które skupiając ponad 7 tys. członków jest w stanie negocjować stawki usług pielęgniarских i opieki medycznej, a nawet prowadzić aptekę),
- działania w obszarze szeroko rozumianej służby zdrowia (np. Spółdzielnia Socjalna „Szansa i Wsparcie”, która szkoli i przygotowuje sanitariuszki do pracy w szpitalu).

b) Usługi techniczne mogą dotyczyć np. utrzymywania zieleni miejskiej i innych prac porządkowych związanych z mieniem publicznym (jak np. spółdzielnia socjalna na Piątkowie – dzielnicy Poznania, dająca zatrudnienie osobom zalegającym z płaceniem czynszu). Pokrewne temu są usługi związane ze zbieraniem odpadów, ich segregacją i utylizacją (warszawski EKON działając w tym właśnie obszarze, daje pracę ponad 800 osobom niepełnosprawnym i chorującym psychicznie).

- **Usługi o charakterze wzajemnym.** Mogą to być zarówno przedsięwzięcia działające w obszarze rynku i konkurencyjne właśnie ze względu na swój wzajemnościowy charakter, np. ubezpieczenia wzajemne (Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych), usługi zdrowotno-opiekuńcze, spółdzielnie telefoniczne itp. Są to też alternatywne mechanizmy wymiany, np. Banki Czasu (czyli wzajemne dzielenie się kompetencjami i usługami w ramach grupy osób zrzeszonych w Banku) albo systemy barterowe.
- **Usługi na otwartym rynku.** Tutaj za przykład może posłużyć krakowski pensjonat „U Pana Cogito”, który zapewnia wysokiej jakości obsługę hotelową i

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

cateringową zatrudniając osoby po kryzysach psychicznych i przeznaczając zyski ze swojej działalności również na rehabilitację osób niepełnosprawnych.

- **Dostarczanie dóbr publicznych i rozwój wspólnot lokalnych.** Ilustracją tego typu kompetencji może być Bałtów, mała miejscowość koło Ostrowca Świętokrzyskiego, którego mieszkańcy zastanawiając się, co zrobić z panującymi wokół biedą i bezrobociem, wpadli na pomysł stworzenia Parku Jurajskiego, oczyszili zarośniętą rzekę i stworzyli na niej szlak wodny, którym spływają tratwy z turystami (co roku Bałtów odwiedza ponad 200 tysięcy osób).
- **Działalność handlowa i produkcyjna.** Przedsiębiorstwa społeczne mogą też podejmować działalność produkcyjną, tak jak to robi EKO „Szkoła Życia” w Wandzinie – największy w Polsce ośrodek dla osób uzależnionych od narkotyków, zakażonych wirusem HIV i chorych na AIDS, gdzie od wielu lat prowadzony jest sad ze starymi odmianami polskich drzew owocowych oraz hodowla królików i kur.

Strona | 5

3. Jakie podmioty prawne działają w obszarze ekonomii społecznej?

Fundacja jest organizacją powołaną dla realizacji celów społecznie lub gospodarczo użytecznych (przy czym gospodarcze cele nie mogą być celami zarobkowymi). Fundacja jest fundowana przez osobę fundatora, którym może być osoba fizyczna, a także osoba prawna. Fundacja może prowadzić działalność gospodarczą służącą realizacji jej celów, przy czym wartość jej środków majątkowych przeznaczonych na działalność gospodarczą nie może być mniejsza niż 1000 złotych. Środki uzyskane z działalności gospodarczej powinny być przeznaczone na działalność statutową. Działalność fundacji reguluje ustawa z 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach.

Stowarzyszenie to dobrowolne, samorządne i trwałe zrzeszenie w celach niezarobkowych, opierające swoją działalność na pracy społecznej członków. Stowarzyszenie może prowadzić działalność gospodarczą według ogólnych zasad określonych w odrębnych przepisach z zastrzeżeniem, że dochód z tej działalności będzie przeznaczony na cele statutowe, nie będzie przeznaczony do podziału między jego członków. Kwestie działalności stowarzyszeń reguluje ustawa Prawo o stowarzyszeniach z dnia 7 kwietnia 1989 r.

Zarówno fundacje jak i stowarzyszenia prowadzące działalność gospodarczą z chwilą wpisania do rejestru przedsiębiorców stają się przedsiębiorcami w zakresie tej

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

działalności, mogą też zakładać jednoosobowe spółki kapitałowe, tj. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółki akcyjne.

Spółdzielnia jest dobrowolnym zrzeszeniem nieograniczonej liczby osób, o zmiennym składzie osobowym i zmiennym funduszu udziałowym, które w interesie swoich członków prowadzi wspólną działalność gospodarczą. Spółdzielnia może również prowadzić działalność społeczną i oświatowo-kulturalną na rzecz swoich członków i ich środowiska.

Dokonując typologii spółdzielni dosyć często przyjmuje się kryterium przedmiotu działalności, dzieląc spółdzielnie na handlowe, mieszkaniowe, usługowe itd. Innym rodzajem podziału mogłaby być klasyfikacja spółdzielni ze względu na funkcję, jaką spełniają w stosunku do członków. Przykładowo, jeżeli powiązanie ze spółdzielnią wynika z faktu zaspokojenia określonej potrzeby, to będziemy mówić o spółdzielniach konsumenckich, często nazywanych spółdzielniami użytkowników. Jeżeli zaś powiązanie to ma charakter stosunku pracy, wtedy mowa będzie o spółdzielniach pracy.

Największe znaczenie z punktu widzenia ekonomii społecznej mają następujące typy spółdzielni:

a) Spółdzielnia pracy, gdzie przedmiotem gospodarczej działalności jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków. Osobista praca członków spółdzielni jest niezbędna dla realizacji celu gospodarczego każdej spółdzielni pracy, dlatego też spółdzielnia i wszyscy jej członkowie mają obowiązek nawiązywania stosunku pracy i pozostawania w nim.

Szczególnym rodzajem spółdzielni pracy jest spółdzielnia inwalidów i spółdzielnia niewidomych, której przedmiotem działalności jest zawodowa i społeczna rehabilitacja inwalidów i niewidomych przez pracę w prowadzonym wspólnie przedsiębiorstwie. Działalność spółdzielni reguluje ustawa Prawo Spółdzielcze z 1982 r. z późniejszymi zmianami.

b) Spółdzielnia inwalidów i spółdzielnia niewidomych, które mają wieloletnie tradycje sięgające okresu powojennego i cechują się wysokim wskaźnikiem zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Na przestrzeni lat w sytuacji wzrostu konkurencji, zniesieniu monopolu na pewne usługi i towary pochodzące z tych spółdzielni wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych obniżył się pozostając obecnie na poziomie ok. 60%.

Spółdzielnie inwalidów zatrudniają osoby niepełnosprawne w stopniu znacznym i umiarkowanym i kładą duży nacisk na rehabilitację zawodową. W spółdzielniach tych

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

znajdują zatrudnienie osoby niepełnosprawne z tzw. schorzeniami specjalnymi. Inne zakłady pracy chronionej prawie w ogóle nie zatrudniają osób niewidomych, głuchych, epileptyków, chorych psychicznie i chorych umysłowo. Spółdzielnie inwalidów cechują się wysokim poziomem zabezpieczeń socjalnych i bogatym wachlarzem form pomocy z zakładowego funduszu rehabilitacji. Z tego funduszu finansowana najczęściej jest opieka medyczna, przychodnia rehabilitacyjna, sprzęt rehabilitacyjny, lekarstwa i inne.

Strona | 7

c) Spółdzielnia socjalna - pierwsza w Polsce forma prawna, którą ustawa (z dnia 27 kwietnia 2006 roku o spółdzielniach socjalnych) wprost określiła jako przedsiębiorstwo społeczne. Przedmiotem działalności spółdzielni socjalnej jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków. Spółdzielnia socjalna działa na rzecz społecznej i zawodowej reintegracji jej członków. Spółdzielnię socjalną mogą założyć: osoby bezrobotne, bezdomni realizujący indywidualny program wychodzenia z bezdomności, uzależnieni od alkoholu, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego, uzależnieni od narkotyków lub innych środków odurzających, po zakończeniu programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej, chorzy psychicznie, zwalniani z zakładów karnych, uchodźcy realizujący indywidualny program integracji, osoby niepełnosprawne. Spółdzielnię socjalną może założyć co najmniej pięć osób (nie więcej jednak niż pięćdziesiąt) spełniających wymienione wyżej warunki.

Centrum Integracji Społecznej (CIS) to jednostka organizacyjna utworzona przez jednostkę samorządu terytorialnego lub organizację pozarządową, realizująca reintegrację zawodową i społeczną poprzez prowadzenie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym programów edukacyjnych, obejmujących m.in. nabywanie umiejętności zawodowych, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych oraz nabywanie innych umiejętności niezbędnych do codziennego życia. CIS nie jest samodzielnym podmiotem prawnym lecz formą prawną adresowaną do instytucji oraz organizacji pozarządowych pracujących z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym. W grupie beneficjentów CIS są te same grupy osób, które mogą założyć spółdzielnię socjalną. Działalność CIS reguluje ustawa z 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.

Klub Integracji Społecznej (KIS) to jednostka, której celem jest udzielenie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych, jako wartości na rynku pracy KIS działa na rzecz integrowania się osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych. To jednostka pomagająca samoorganizować się ludziom w grupy, podejmować wspólne inicjatywy i przedsięwzięcia w zakresie aktywizacji zawodowej, w tym zmierzające do tworzenia własnych miejsc pracy. KIS zostaje powołany przez jednostkę samorządu terytorialnego lub organizacja pozarządowa. Działalność KIS reguluje ustawa z 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.

Strona | 8

Zakład aktywności zawodowej (ZAZ) jest rozwiązaniem prawnym wprowadzonym ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. ZAZ nie jest samodzielną formą prawną – jest organizacyjnie i finansowo wydzieloną jednostką, która uzyskuje status zakładu aktywności zawodowej. O utworzenie ZAZ ubiegać się mogą jednostki i organizacje wymienione w ustawie, których statutowym zadaniem jest rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych. ZAZ tworzy się w celu zatrudniania osób niepełnosprawnych z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności i określonych w ustawie grup osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a także przygotowania ich do życia w otwartym środowisku. ZAZ może prowadzić działalność gospodarczą.

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych (TUW) ubezpiecza swoich członków na zasadzie wzajemności, przy czym TUW nie jest nastawiony na zysk, a swoim członkom oferuje tanią ochronę ubezpieczeniową w zamian za składki pokrywające jedynie wypłacone świadczenia oraz koszty działalności. Zawiązana w ramach TUW grupa ubezpieczających połączona jest wspólnotą interesów jej członków. Działalność TUW reguluje ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

4. Ile takich podmiotów jest w Polsce?

Poniższa tabela pokazuje liczbę różnych podmiotów ekonomii społecznej w Polsce. Największą grupą są organizacje pozarządowe, dość silną reprezentację mają również spółdzielnie, pozostałe podmioty nie są tak liczne, co przypisać należy faktowi, że jako podmioty prawne wyodrębnione zostały w przeciągu ostatnich kilku lat. Jeśli spojrzymy na liczbę zatrudnienia, to największą znajdziemy w spółdzielniach. Organizacje pozarządowe mimo że jest ich najwięcej, mają najmniejszą liczbę płatnych pracowników, co należy przypisać między innymi temu, że w dużej mierze opierają się na pracy wolontarystycznej.

Strona | 9

Dane z badań Stowarzyszenia KLON/JAWOR, marzec 2008

Forma prawna	Liczba	Liczba zatrudnionych
organizacje pozarządowe (stowarzyszenia i fundacje)	ok. 78.000	ok. 65.000
spółdzielnie	ok. 13.000	ok. 500.000
spółdzielnie socjalne	145	ok. 1000
CIS	55	ponad 500
ZAZ	48	ok. 1700
TUW	9	500

Przesłanki współpracy administracji publicznej oraz sektora ekonomii społecznej

Rosnąca rola i znaczenie instytucji ekonomii społecznej wpisuje się również w trendy rozwojowe i modernizacyjne sektora publicznego. Wspólną płaszczyzną styku nowo powstających instytucji ekonomii społecznej i administracji publicznej jest socjalna funkcja państwa. Rozbudowane wydatki publiczne na politykę społeczną pogłębiły kryzys i niewydolność sektora publicznego. Państwowe programy socjalne okazały się być nieskutecznym sposobem likwidacji problemów społecznych. Wręcz przeciwnie utrwały problem wykluczenia społecznego poprzez zjawisko tzw. Pokoleniowego dziedziczenia biedy, oznaczające uzależnianie klientów od świadczeń socjalnych. Stąd można mówić, iż druga fala ekonomii społecznej była jedną z podstawowych instytucjonalnych reakcji na kryzys państwa dobrobytu, a równocześnie stanowiła odpowiedź na wyzwania globalizacji. Rozwój nowych inicjatyw, form i podmiotów ekonomii społecznej poprzedził działania reformatorskie instytucji publicznych.

Strona | 10

Czynnikami przemawiającymi za wzmocnieniem pozycji podmiotów ekonomii społecznej wobec administracji publicznej są następujące przesłanki¹:

- ✓ rozwój dalszych funkcji państwa opiekuńczego staje się niemożliwy, bowiem natrafia na bariery ekonomiczne,
- ✓ wiele programów realizowanych przez podmioty administracji publicznej okazuje się być marnotrawieniem pieniędzy publicznych,
- ✓ wiele zadań publicznych można wykonywać lepiej oddając ich wykonanie bezpośrednio zainteresowanym stronom, podmiotom znającym lepiej uwarunkowania danego środowiska,
- ✓ ograniczanie wpływu państwa poprzez wzrost udziału sektora obywatelskiego w obszarze administracji publicznej,
- ✓ oddawanie zadań czy usług publicznych w dziedzinach o niskiej konkurencyjności i opłacalności zainteresowanym podmiotom,
- ✓ angażowanie się w aktywną politykę rynku pracy,
- ✓ rozwój sektora obywatelskiego, samorządności i demokracji uczestniczącej,
- ✓ modernizacja sektora publicznego,
- ✓ druga fala ekonomii społecznej,
- ✓ integracja europejska i globalizacja,

¹ M. Rymśza, *Druga fala ekonomii społecznej w Polsce a koncepcja aktywnej polityki społecznej*, [w:] T. Kazimierczak, M. Rymśza (red.), *Kapitał społeczny. Ekonomia społeczna*, ISP, Warszawa 2007, s. 175.

Uwarunkowania powstania projektu

Rozwój ekonomii społecznej w Polsce jest dziś przedmiotem szczególnej troski ekspertów, badaczy, decydentów i liderów społeczeństwa obywatelskiego. Żywot pojęcia "ekonomia społeczna" w polskiej debacie publicznej jest stosunkowo krótki. Podstawowe cechy charakterystyczne dla podmiotów ekonomii społecznej, to podejmowanie działań ekonomicznych zorientowanych na zaspokojenie potrzeb osób tworzących podmioty ekonomii społecznej a nie na podział zysku. Wypracowane zyski inwestowane są ponownie w rozwój zasobów ludzkich i rozwój wspólnoty.

Zasada ekonomii społecznej promuje odejście od idei państwa opiekuńczego, ku nowym formom aktywizacji dającym możliwość pracy zamiast zasiłku. Dotyczy to szczególnie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym przez długotrwałe bezrobocie, bezdomność, uzależnienia czy izolację społeczną.

Probleмами Lubelskiego Rynku Pracy dotyczącymi Ekonomii Społecznej, zakłócającymi jej skuteczne oddziaływanie są:

- ✓ brak wiedzy o ES wśród pracowników instytucji w szczególności PUP-ów, OPS, PCPR,
- ✓ brak zweryfikowanych metod wymiany informacji pomiędzy instytucjami działającymi w obszarze ES. Urząd Pracy, OPS-y, organizacje pozarządowe-każda we własnym zakresie realizuje usługi i wsparcie na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem. Często są to działania nakładające się lub pozwalające nawet na unikanie aktywizacji i korzystania ze świadczeń finansowych osobom, które są zainteresowane nie podejmowaniem pracy. Zajmuje to czas i środki finansowe, które można by przeznaczyć na wsparcie i prace z klientem, który chce zaistnieć zawodowo,
- ✓ brak wsparcia instytucjonalnego dla tych którzy weszli na ścieżkę ES i założyli np. spółdzielnie socjalne. Pomimo spadku stopy bezrobocia ciągle jeszcze pozostaje znacząca grupa osób, które bez pomocy nie dostaną się na rynek pracy. To dla nich właśnie często jedyną ofertą pracy stałej lub tymczasowej są przedsiębiorstwa społeczne i dlatego warto je wspierać,
- ✓ brak skonsolidowanego systemu przepływu informacji i współpracy pomiędzy JST i NGO czyli partnerstwa społeczno-publicznego.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Województwo Lubelskie prezentuje szczególnie niską aktywność na polu ekonomii społecznej. Funkcjonują tu zaledwie 3 spółdzielnie socjalne (na 119 w Polsce), 3 Zakłady Aktywizacji Zawodowej (35 w Polsce), 2 Centra Integracji Społecznej (58 w Polsce) i 12 Klubów Integracji Społecznej (ok. 100 w całym kraju). Z danych Regionalnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że na terenie województwa lubelskiego prowadzonych jest 5 Inicjatyw Centrów Aktywności Lokalnej (w Polsce funkcjonuje ok. 150 tego typu inicjatyw). Ponadto obserwuje się brak jakichkolwiek instytucji wspierających sektor ekonomii społecznej. Zatem nowa formuła pracy z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym, jaką jest wykorzystywanie ekonomii społecznej na Lubelszczyźnie wymaga wsparcia, zarówno finansowego jak i instytucjonalnego. Zastosowanie zasad ekonomii społecznej jest szansą na odmianę tradycyjnego, redystrybucyjnego modelu pomocy. Pomoc autentyczna zmierzać powinna do przywrócenia podopiecznemu samodzielności i podmiotowości, która bierze się z pracy (dane z "Geografia polskiej ekonomii społecznej, 2006). Dlatego tak ważne są działania mające na celu rozwijanie i wspieranie podmiotów ekonomii społecznej jak również wzmocnianie i pogłębianie wiedzy wśród instytucji otoczenia ekonomii społecznej a w szczególności administracji samorządowej.

Strona | 12

Cele i założenia projektu

CELEM GŁÓWNYM projektu jest wzrost i rozwój partnerstw lokalnych wspierających rozwój ekonomii społecznej, a także zwiększenie aktywności i rozwój podmiotów sektora ekonomii społecznej na terenie woj. lubelskiego.

CELE SZCZEGÓŁOWE to:

- ✓ poszerzenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej na temat przedsiębiorstw społecznych,
- ✓ podniesienie wiedzy pracowników administracji samorządowej oraz organizacji pozarządowych na temat stosowania instrumentów pomocy i integracji społecznej, które skutecznie mogą wspierać rozwój ekonomii społecznej.

Powyższe cele są zgodne z założeniami Strategii Lizbońskiej oraz z Strategią Rozwoju Kraju 2007-2015 _ Priorytet III. i IV. Odpowiadają również Krajowemu Programowi Reform - integracja społeczna i zabezpieczenie społeczne 2006-2008 - budowa sektora usług społecznych w oparciu o podmioty ekonomii społecznej poprzez objęcie projektem właśnie podmiotów ES.

Oficjalne stanowiska rządu RP i UE wyraźnie wskazują ekonomię społeczną jako partnera w zwalczaniu wykluczenia społecznego oraz wzmacnianiu społeczeństwa obywatelskiego. Kraje Unii Europejskiej w 1994 roku w tzw. Białej Księdze, poświęconej zagadnieniom wzrostu gospodarczego, konkurencji oraz zatrudnieniu (White Paper on Growth, Competitiveness and Employment) uznały rozwój ekonomii społecznej za jeden z priorytetowych kierunków integracji społecznej. Ekonomia społeczna łączy efektywność gospodarczą ze społeczną odpowiedzialnością przedsiębiorstw, a więc wskazuje nie tylko jak ważnym celem jest przetrwanie na rynku i osiągnięcie zysku, ale też jak ważnym społecznie jest utrzymanie miejsc pracy oraz świadczenie usług na rzecz lokalnej społeczności.

Na poziomie regionalnym projekt jest zgodny z Strategią Rozwoju województwa lubelskiego do 2020 r. - Priorytet II, Cel operacyjny 2.4. Wspieranie integracji społecznej i ograniczenie poziomu ubóstwa w regionie.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

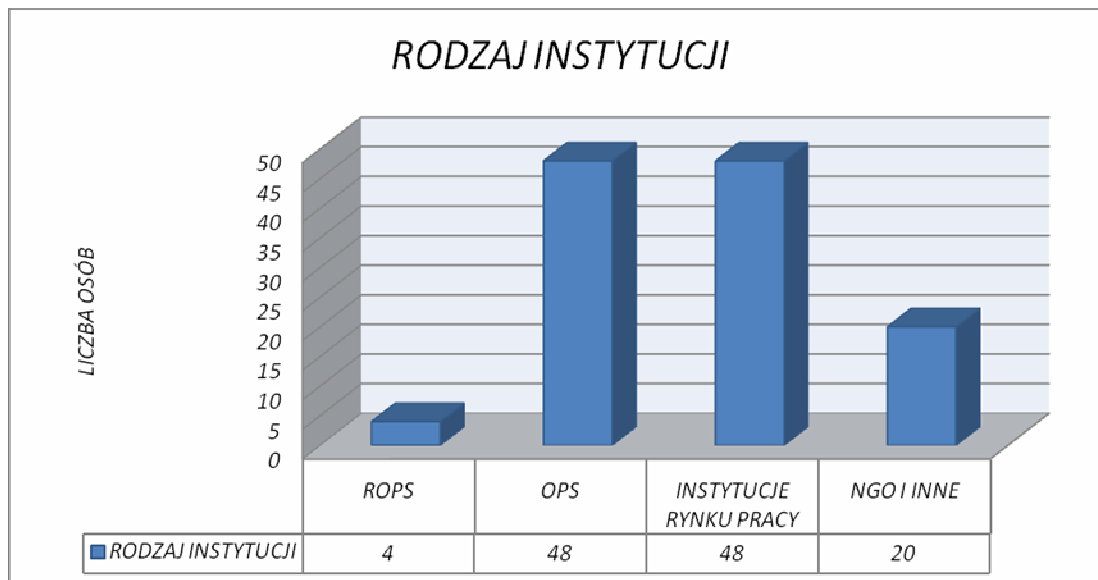
Odbiorcy projektu

Projekt jest skierowany do:

- ✓ instytucji rynku pracy,
- ✓ instytucji pomocy i integracji społecznej
- ✓ organizacji pozarządowych

Strona | 14

Tak więc ze wsparcia skorzysta 120 pracowników wyżej wymienionych instytucji, którzy z racji wykonywanych obowiązków, zajmują się szeroko rozumianą opieką społeczną i aktywizacją zawodową.

Dobór grupy docelowej jest zgodny z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn, w tym osób niepełnosprawnych, pod kątem równego dostępu do wszystkich przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu. Projekt jest także zgodny z polityką równych szans.

Realizacja tej zasady odbywa się poprzez:

- ✓ emisję ogłoszeń prasowych i telewizyjnych,
- ✓ propagowanie ulotek i plakatów,
- ✓ umieszczenie informacji na stronie internetowej,
- ✓ spotkania informacyjne.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Działania w ramach projektu

Udział Beneficjentów Ostatecznych w projekcie zostanie zainaugurowany przez Seminarium otwierające.

Strona | 15

Następnie przewidziane są trzy warsztaty modułowe organizowane w czterech grupach 30 – osobowych.

W ramach warsztatów będą realizowane następujące moduły:

- 1.** Ekonomia Społeczna i III sektor oraz Podmioty Ekonomii Społecznej – budowanie partnerstwa dla ekonomii społecznej (24 godziny)
- 2.** Tworzenie zadań dla województwa lubelskiego w zakresie ekonomii społecznej w oparciu o diagnozę problemów społecznych (24 godziny)
- 3.** Opracowanie wybranych projektów w zakresie ekonomii społecznej w oparciu o diagnozę problemów społecznych (24 godziny).

Efektom udziału w warsztatach będzie zebranie i opracowanie założeń do publikacji - Lubelski Przewodnik po Ekonomii Społecznej.

Projekt zakończy konferencja podsumowująca.

Rezultaty projektu

Rezultaty twarde:

- ✓ udział 120 osób w trzech warsztatach modułowych (mierzone ilością wydanych dyplomów)
- ✓ podniesienie kwalifikacji 120 uczestników projektu w zakresie możliwości wsparcia podmiotów ekonomii społecznej
- ✓ powstanie publikacji – Lubelski przewodnik po Ekonomii Społecznej
- ✓ wypracowanie systemu przepływu informacji i współpracy jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych (mierzone ilością zawartych porozumień lub partnerstw)

Rezultaty miękkie:

- ✓ zwiększenie poziomu wiedzy uczestników projektu na temat ekonomii społecznej
- ✓ wzrost świadomości w zakresie tworzenia podmiotów ekonomii społecznej
- ✓ ukierunkowanie działań na zdobywanie informacji, wiedzy i nowych doświadczeń
- ✓ podniesienie samooceny uczestników projektu

O nas

Polska Fundacja Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego „OIC Poland” jest jedną z największych edukacyjnych organizacji pozarządowych po prawej stronie Wisły. Powstała w 1991 r. z potrzeby wdrażania w tym, słabo rozwiniętym gospodarczo regionie, zmian społecznych, gospodarczych i ustrojowych. Fundacja w ciągu 17 lat działalności wypracowała własne wzorce działania, które pozwoliły na stworzenie spójnej i trwałej instytucji przez co stała się ważnym czynnikiem budowy społeczeństwa obywatelskiego nie tylko regionu wschodniego, ale także całego kraju. Podejmuje szereg inicjatyw w zakresie edukacji, rozwoju przedsiębiorczości, kreowania nowych postaw i rozwoju kapitału ludzkiego. Od początku wejścia Polski w struktury Unii Europejskiej Fundacja czynnie współdziała ze wszystkimi podmiotami, które działają na rzecz rozwoju i integracji społecznej, gospodarczej, integracji międzyludzkiej i międzynarodowej. Zespół Fundacji OIC Poland wprowadza w życie maksymę Prezesa Zarządu Teresy Bogackiej „... tak niedawno trudno było sobie uzmysłowić, że inwestycja w człowieka jest największą i najtrwalszą inwestycją, przynoszącą najwięcej korzyści dla rozwoju człowieka i rozwoju (...) regionu”. Jednym z najważniejszych i priorytetowych przedsięwzięć edukacyjnych Fundacji jest Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie. Obecna działalność Fundacji OIC Poland jest zauważana nie tylko w regionie południowo-wschodniej Polski, ale także w innych regionach naszego kraju, jak chociażby w Gdyni, Rzeszowie, Białymstoku, Olsztynie, Suwałkach, Gliwicach gdzie wspólnie realizowane są ogólnopolskie projekty szkoleniowo-doradcze. Fundacja była prekursorem nauczania przedsiębiorczości w szkołach średnich i gimnazjach oraz tworzenia inkubatorów przedsiębiorczości w Polsce. Od momentu swego powstania przygotowuje i wdraża programy nakierowane na rozwój zasobów ludzkich, na wdrażanie nowych technologii i innowacji w różnych dziedzinach gospodarki. Udział projektów finansowanych z funduszy pomocowych i dotacji, w budżecie Fundacji przekroczył w 2007 roku 95 %. Zrealizowane w latach 2007-2008 projekty to ponad 13 243 Beneficjentów i 67 761 godzin szkoleń i doradztwa. Wartość realizowanych w okresie 2006-2008 projektów to ponad 30 milionów złotych – daje to Fundacji pozycję największego realizatora nie inwestycyjnych projektów w województwie lubelskim. Realizowane są one w 4 obszarach: projekty dla przedsiębiorstw, projekty społeczne, projekty edukacyjne i projekty zagraniczne. Fundacja jest członkiem Krajowego Systemu Usług dla małych i średnich firm przy

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, Członkiem Krajowej Izby Gospodarczej, Członkiem Lubelskiego Związku Pracodawców. W dniu 17 kwietnia 2007 roku w czwartej edycji konkursu "LUBELSKI ORZEŁ BIZNESU" Lubelskiego Orła Biznesu 2006 w kategorii KOBIETA PRACODAWCA ROKU otrzymała Pani TERESA BOGACKA Prezes Zarządu Dyrektor Generalny Fundacji "OIC Poland". Starania Fundacji OIC mające na celu oferowanie profesjonalnych, etycznych i rzetelnych usług uwieńczyło wręczenie w dniu 5 grudnia 2008 roku certyfikatu "**Przedsiębiorstwo FAIR PLAY**", który potwierdza rzetelność organizacji i jej dbałość o właściwe relacje we wszystkich sprawdzanych w trakcie trwania programu dziedzinach. Obecnie Fundacja OIC Poland realizuje 12 projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki dla 3126 uczestników. Wymienione aktywności nie wyczerpują wszystkich działań Fundacji, jakie kieruje do kadr gospodarczych, nauczycieli, administracji rządowej i samorządowej, bezrobotnych i osób niepełnosprawnych w naszym regionie.

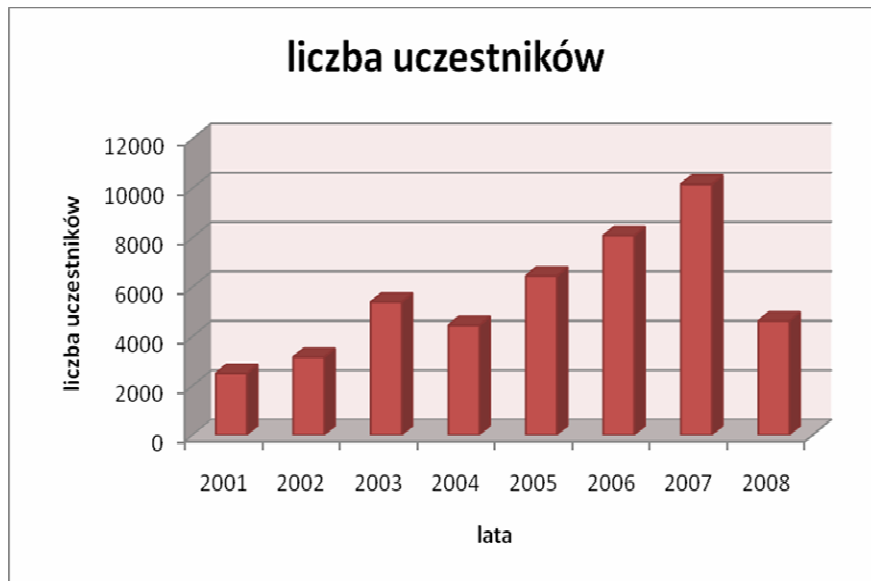

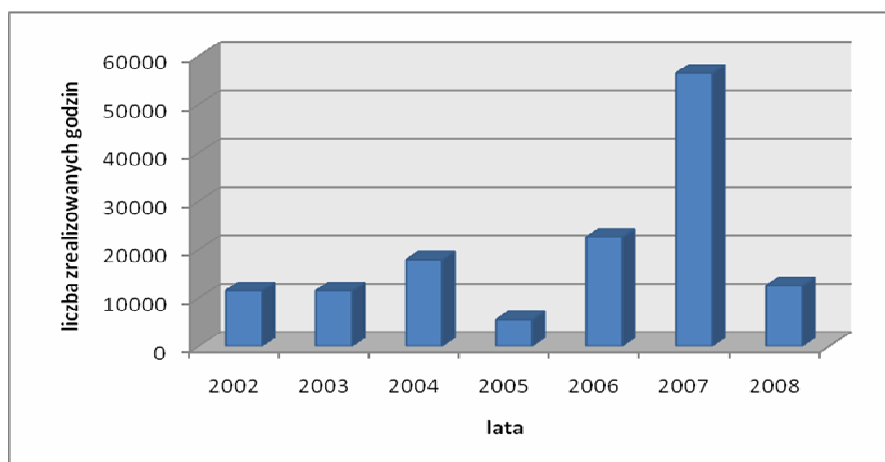
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Realizacja działań Fundacji OIC Poland w Lublinie w latach 2001-2008

Swoimi działaniami objęła 44 795 beneficjentów.

Liczba godzin (137 675) zrealizowanych w programach edukacyjnych Fundacji OIC Poland w okresie 2002-2008

KLIENCI FUNDACJI OIC POLAND 2003 - 2007

- 1.** Agencja Handlowo - Usługowa ELEKTREX Staszów
- 2.** Agencja Pliigraficzno-Reklamowa GRAFIT Kielce
- 3.** Agencja Reklamy i Handlu Pliigrafik Sylwester Fąfara Kielce
- 4.** Ahlod Pliska Sp. z o.o. Kraków
- 5.** AVC Sp. z o.o. Oddział w Kielcach Kielce
- 6.** BAKAMA Kostomłoty 1
- 7.** BEST CILLECTION Sandomierz
- 8.** BIALCON Barbara Chwesiuk Biała Podlaska
- 9.** Biuro Podróży JUNIOR Sp. z o.o. Skarżysko-Kam.
- 10.** BRANT MPR Kielce
- 11.** BUDROMOST-STARACHOWICE Wąchock
- 12.** CANDA+ Zbigniew Nalazek, Jan Ryniewicz Kielce
- 13.** Centrum Systemów Informatycznych GLOBNET Ostrowiec Św.
- 14.** DOMEX Sandomierz
- 15.** DORBUD-PRODUKCJA Kielce
- 16.** Edytor Press Sp. z o.o.
- 17.** Elektrociepłownia Lublin - Wrotków Sp. z o.o.
- 18.** ELEKTROMAX Pińczów
- 19.** ELPOBUD Spółka z o.o. Połaniec
- 20.** Fabryka Łożysk Toczyńskich S.A. Kraśnik
- 21.** FHU STROJNI Jarosław Strojny Ostrowiec Św.
- 22.** FPU MEDIUM Kielce
- 23.** FUH Robert Frydryk Sandomierz
- 24.** Fortuna Świętokrzyska Kielce
- 25.** Fundacja Małych i Średnich Przedsiębiorstw KOMANDOR
- 26.** GEO-KRET Zagnańsk
- 27.** INTELSTER sp. z o.o. w Grzybowie
- 28.** Instytut Wdrożeń i Technologii Sp. z o.o. Starachowice
- 29.** INVESTCOM Sp. z o.o. Biała Podlaska
- 30.** JORGO Agencja Usługowo-Handlowa Jerzy Wieczorek Koprzywnica
- 31.** KH-KIPPER Sp. z o.o. Kielce
- 32.** Kieleckie Kopalnie Kwarcytu w Wiśniówce S.A.
- 33.** KliDRUK Sp. z o.o. Kielce
- 34.** Komputer 3000 - Grzegorz Laszuk Biała Podlaska
- 35.** Kopalnie Odkrywkowe Surowców Drogowych Kielce

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- 36.**LAMBDA-H-L Morawica
- 37.**LECH-Pli Sp.J. Jędrzejów
- 38.**Lubelski Urząd Wojewódzki
- 39.**Lubelskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Ogólnego S.A. Lublin
- 40.**Lubelskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. Lublin
- 41.**Lubelskie Zakłady Energetyczne LUBZEL S.A.
- 42.**MEGATERM PLUS Kielce
- 43.**Miejski Urząd Pracy w Lublinie
- 44.**Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji Ostrowiec Św.
- 45.**Nałęczowianka Sp. z o.o.
- 46.**NIKA Kielce
- 47.**NIKA Sp. z o.o. Kielce
- 48.**NZOZ PROMED Kielce
- 49.**Odlownia OP3 Sp. z o.o. Starachowice
- 50.**OP Handel Sp. z o.o. Starachowice
- 51.**OST-PRESS Ostrowiec Św.
- 52.**Ośrodek Procedur Przetargowych i Mediacyjnych Kielce
- 53.**PPHU Wilimar Ostrowiec Św.
- 54.**PPH VITALPli Slicz-Zdrój
- 55.**PPUH Dendron Suchedniów
- 56.**PPUH Publima Lichota&Lichota Ostrowiec Św.
- 57.**PPUH TAKMAR Kielce
- 58.**Przedsiębiorstwo Komunalne PEGIMEK Sp. z o.o. Świdnik
- 59.**PUH FENIKS Kielce
- 60.**PW WAMAR Walasek Marcin Kielce
- 61.**Petro Dom Sp. z o.o. Biała Podlaska
- 62.**PHU BORA Bochnacki Rafał Kielce
- 63.**PHU JACK Gorzelak Jacek Orczów
- 64.**PHU Koral Jaroszka,Siejka,Kozłowski Ostrowiec Św.
- 65.**PHU MAXli Sp. j. R. Świtek- Cz. Bujnikowski Suchedniów
- 66.**PHU PROGRES Hurtownia Wielobranżowa Helena Suska Staszów
- 67.**Plifer S.A Warszawa
- 68.**PPUH Rapid Sp. z o.o. Biała Podlaska
- 69.**PPUH Wlia - Pasze Sp. z o.o. Biała Podlaska
- 70.**Poczta Pliska DOP Lublin Rejonowy Urząd Poczty Lublin
- 71.**PRIMA Sp. z o.o. Starachowice
- 72.**Prime Language Services Eliza Zgoda Kielce
- 73.**Prime Language Teaching Kielce
- 74.**Wytwórnia Sit PROGRESS J.Sawicz, J. Krzysztozek Sp.J.
- 75.**Przedsiębiorstwo Budowlane PROMIR-BUD Mirosław Prokop
- 76.**Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. Biała Podlaska

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- 77.**Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. Świdnik
- 78.**Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. Sandomierz
- 79.**Przedsiębiorstwo Obrotu Samochodami i Częściami Zamiennymi PliMOZBYT Sp. z o.o. Starachowice
- 80.**Przedsiębiorstwo Realizacji Budownictwa i Usług KOMBUD Kielce
- 81.**Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Staszów sp. z o.o. Staszów
- 82.**Przedsiębiorstwo Turystyczne Łysogóry Sp. z o.o. Kielce
- 83.**PW ANBUT Ostrowiec Św.
- 84.**PW Ryszard Traczyk Kielce
- 85.**PW Viking KTS Sp. z o.o. Biała Podlaska
- 86.**QUICKPACK PliSKA Sp. z o.o. Jędrzejów-Lasków
- 87.**R-press Sp. z o.o., Rzeszów
- 88.**Same Deutz Fahr sp. z o. o.
- 89.**SAS Sp. z o.o. Biała Podlaska
- 90.**Społem LSS Lublin
- 91.**Społem PSS Biała Podlaska
- 92.**Społem PSS Chełm
- 93.**Społem PSS Jedność Lubartów
- 94.**Społem PSS Krasnystaw
- 95.**Społem PSS Pomoc Puławy
- 96.**Społem PSS Przyszłość Kraśnik
- 97.**Społem PSS Radzyń Podlaski
- 98.**Społem PSS Robotnik Zamość
- 99.**Społem PSS Świdnik
- 100.**Społem PSS Włodawa
- 101.**Społem Spółdzielnia Pracy Handlowo-Przemysłowa Lublin
- 102.**TBM Firma Spożywcza Tomasz Miśkiewicz Szewna
- 103.**TECHMA-ROBOT Sp. z o.o. Biała Podlaska
- 104.**TOMEX Adam Kurek Maksymilianów
- 105.**TOYA STANMAR IMPORT EXPORT Stanisław Klimkiewicz Sandomierz
- 106.**TRUCK CENTER Nowiny Sp. z o.o. Sitkówka-Nowiny
- 107.**UNIQA TU S.A.
- 108.**NSZOZ VISUS II Sp. z o.o. Starachowice
- 109.**WliKRYM Tomasz Szymonek Wlia Kopcowa
- 110.**Wschodni Bank Cukrownictwa S.A. Lublin
- 111.**ZUE. ELGOR Jędrzejów
- 112.**Zakład Blacharsko-Lakierniczy Kielce
- 113.**Zakład Instalacji Elektroenergetycznych ELEKTROBUD Kunów
- 114.**Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej Jędrzejów
- 115.**Zakłady Tytoniowe w Lublinie S.A. Lublin

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Partnerzy zagraniczni Fundacji OIC Poland

1. Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Schritt für Schritt – 1A-01/236, Austria
2. Interdisciplinary Centre for Comparative Research in the Social Science, Wiedeń, Austria
3. Wiener Wissenschafts- Forschungs- und Technologiefonds, Wiedeń, Austria
4. Syntra West wzw, Brugia, Belgia
5. Balti Uuringute Instituut, Tartu, Estonia
6. Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Europ@cte2 – FR-PAC-2004-41016, Francja
7. INSUP Formation, Bordeaux, Francja
8. Eure Expansion, Evreux, Francja
9. Centre Interdisciplinaire de Recherche Comparative en Sciences Sociales, Paryż, Francja
10. Mairie de Paris, Paryż, Francja
11. Reseau des Maison Jeunes et de la Culture Normandes, Yvetot, Francja

Strona | 23

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KONTAKT

Strona | 24

POLSKA FUNDACJA OŚRODKÓW WSPOMAGANIA ROZWOJU GOSPODARCZEGO OIC POLAND

**UL. MEŁGIEWSKA 7/9
20-209 LUBLIN**

WWW.OIC.LUBLIN.PL

**TEL: 081 749 32 30
FAX: 081 749 32 13**

MAIL: MAGDALENA.LABAN@OIC.LUBLIN.PL

**OPRACOWANIE:
Małgorzata Orzeł
Magdalena Łaban**

**Nadzór merytoryczny:
Teresa Bogacka**

Projekt „Lubelscy Inspiratorzy Ekonomii Społecznej” współfinansowany przez Unię Europejską realizowany jest przez Polską Fundację Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego OIC Poland